

jaar- verslag 2022

Stichting Bibliotheken
Midden-Fryslân

dbieb

blijf ontdekken

dbieb.
meer
zien
dan je
zag-

inhoud

Bestuursverslag 2022

	pagina
1. Inleiding	6
2. De maatschappelijke bibliotheek	7
3. dbieb vervolgt de transformatieroute	8
4. Van 2022 naar 2023	15

Financieel jaarverslag 2022

5. Financieel jaarverslag 2022	17
Solvabiliteit en liquiditeit	18
Risicobeheersing	18
Begroting 2023	19

Verslag van de Raad van Toezicht

6. Verslag van de Raad van Toezicht	21
Financiële verantwoording	22
Raad van Toezicht in 2022	23

Jaarrekening

Balans per 31 december 2022	25
Staat van baten en lasten 2022	26
Resultaatbestemming 2022	27
Kasstroomoverzicht 2022	28
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	29
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	30
Toelichting op de balans per 31 december 2022	34
Toelichting op de staat van baten en lasten 2022	35
Toelichting op de jaarrekening	38
	41

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	43
	44

**bestuurs-
verslag
2022**

1. Inleiding

dbieb is een moderne bibliotheek met vijf vestigingen in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. dbieb is de meest openbare plek van stad en dorp waar iedereen zonder drempel naar binnen kan lopen. Om inspiratie op te doen, om te lezen, te ontdekken, te leren of om mensen te ontmoeten. dbieb is er voor iedereen, van 0 tot 100, die zich wil blijven ontwikkelen. dbieb staat midden in de lokale gemeenschap.

Onze visie:

We zien een terugtrekkende overheid die inzet op de zelfredzaamheid van burgers. Een deel redt zich en een deel redt zich niet door een onvoldoende ondersteunend netwerk, door onvoldoende vaardigheden of door (digitale) laaggeletterdheid. Over het algemeen is de leefbaarheid in de regio hoog, en zijn mensen relatief erg gelukkig. Mensen in de regio zijn ook erg trots op hun regionale cultuur. Daarnaast kent de regio veel burgers die actief betrokken zijn bij de samenleving als vrijwilliger. Echter kent de regio ook de nodige uitdagingen. De bevolking krimpt en de eenzaamheid neemt toe. In Leeuwarden is er een aantal wijken waar mensen in armoede en schulden leven. In de dorpen zien we een relatief laag opleidingsniveau, werkloosheid en vergrijzing. Dit leidt tot meer behoefte aan zorg, ontmoeting en het onderhouden van (digitale) vaardigheden.

Onze missie:

'Wij inspireren iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen'.

dbieb inspireert iedereen om zich een leven lang te ontwikkelen, haar perspectieven te verrijken en zich in staat te stellen om volwaardig mee te doen in de lokale samenleving. dbieb is een netwerkorganisatie die - in samenwerking met partners - vrije toegang biedt tot cultuur en informatie, het produceren en het delen van informatie ondersteunt en duiding brengt in een lokale en wereldwijde context.

Het jaar 2022 - dbieb uit de greep van corona

In februari 2020 was er in Nederland sprake van de eerste besmetting met het coronavirus. Medio maart van dat jaar maakt het kabinet de eerste algemene maatregelen bekend om het virus te bestrijden. Nederland gaat in een 'intelligente' lockdown, horeca, scholen, kinderopvang en andere publieke instellingen zoals de bibliotheek worden gesloten. Gedurende 2020 en 2021 bleef een pakket van maatregelen vanuit de overheid van kracht. Pas in 2022 werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld en uiteindelijk vervielen deze per maart van dat jaar. Daarmee is corona gelukkig behoorlijk naar de achtergrond verdwenen. Ook voor de bibliotheek betekende dit in 2022 een terugkeer naar het 'normale' leven. Gedurende de periode van de coronacrisis heeft dbieb laten zien dat het een flexibele, creatieve en dynamische organisatie is die snel in kan spelen op veranderende omstandigheden.

De donkere coronawolken verdwenen weliswaar, eind februari 2022 werd hun plaats ingenomen door inktzwarte oorlogswolken. De negatieve impact van de oorlog in Oekraïne heeft in 2022 in meerdere opzichten een zwaar stempel gedrukt op onze maatschappij.

2. De maatschappelijke bibliotheek

De landelijke ontwikkelingen in de bibliotheekbranche in 2022

Werken aan herstel

Openbare bibliotheken in ons land hebben de afgelopen jaren hun kracht, gedrevenheid en ondernemerschap laten zien. Bibliotheken zijn tijdens de coronapandemie door de overheid aangemerkt als essentiële voorziening. Het belang van de bibliotheek wordt gezien en erkend door de samenleving en de politiek, dankzij de inzet en toewijding van alle medewerkers en vrijwilligers in de sector. De uitdagingen zijn groot. De sector heeft het afgelopen decennium in de volle breedte te maken gehad met forse bezuinigingen. Vestigingen moesten sluiten, het beroep op vrijwilligers werd groter en de slagkracht op lokaal en provinciaal niveau nam af. Met de invoering van de Wet Stelsel Openbare bibliotheken (Wsob) in 2015, het Bibliotheek-convenant in 2020 en de uitwerking daarvan in de landelijke netwerkagenda hebben bibliotheken gezamenlijk met partners en overheden bouwstenen neergelegd voor het herstel van de sector. Een route die heeft geleid tot de ambitie in het coalitieakkoord: "Een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in iedere gemeente."

In het najaar van 2022 werd bekend dat de Rijksoverheid vanaf 2023 structureel miljoenen euro's beschikbaar stelt ten behoeve van de openbare bibliotheken. Met dat geld moet iedere gemeente in staat worden gesteld een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening te ontwikkelen. Dat houdt concreet in dat gaten in het fysieke bibliotheeknetwerk worden gedicht en dat de online bibliotheek wordt uitgebreid. Daaraan wordt vanaf 2025 ook een zorgplicht voor gemeenten ingesteld, zodat de toegang tot bibliotheken in de toekomst is gewaarborgd. Voor 2023 is er 29,7 miljoen euro beschikbaar, en dat loopt op tot een structureel bedrag van 58,7 miljoen euro vanaf 2025. Op basis van hetgeen nu bekend is, zou dit voor het werkgebied van dbieb (158.500 inwoners) een structurele verhoging van de inkomsten van 475.500 euro per jaar kunnen betekenen.

De drie maatschappelijke opdrachten

Ook in 2022 is verder gewerkt aan de versterking, het toekomstbestendig maken en het behoud van de openbare bibliotheken. Hierbij staan drie maatschappelijke opgaves centraal waaraan de bibliotheken in het land zich hebben gecommitteerd. In deze opgaven werken bibliotheken samen met overheden, onderwijspartners, maatschappelijke

organisaties en bedrijven. De samenwerking tussen deze verschillende partners is vastgelegd. In het 'Bibliotheekconvenant 2020-2023' ligt de focus op drie maatschappelijke opgaven, waarbij er een grote rol is weggelegd voor bibliotheken voor:

1. Geletterde samenleving -

Bevorderen geletterdheid en leesplezier:

De bibliotheek speelt van oudsher een belangrijke rol bij leesbevordering. Er komt een extra impuls om vmbo'ers en leerlingen met een meertalige achtergrond het lezen te stimuleren. Partijen zetten zich in om succesvolle programma's zoals de Bibliotheek op school door te ontwikkelen en bij te dragen aan het Leesoffensief, waarin ook het onderwijs een essentiële rol heeft.

2. Participatie in informatiesamenleving -

Digitale inclusie en digitaal burgerschap:

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op de maatschappij. Iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving. Vanaf 2022 hebben alle bibliotheken een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) waar mensen bijvoorbeeld terecht kunnen met vragen over hun belastingaangifte en is het cursusaanbod geïntensiveerd.

3. Leven lang ontwikkelen -

basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid:

Bibliotheken dragen als partner in lokale en regionale leernetwerken bij aan de persoonlijke ontwikkeling van burgers, die is gericht op basisvaardigheden en arbeidsparticipatie. Daartoe wordt het landelijk dekkende programma Bibliotheek en basisvaardigheden voortgezet en uitgebouwd. Daarnaast wordt er een interactief leer- en ontwikkelplatform opgezet voor de gebruikers van bibliotheken, met inloopscholen en makerplaatsen in bibliotheken. Dit alles in het kader van de behoefte van burgers om een leven lang te kunnen leren.

De wind in de zeilen

De positionering van de openbare bibliotheek in Nederland is zondermeer positief te noemen. De branche heeft de wind stevig in de zeilen. Een stevige positie in het maatschappelijk veld plus de bijbehorende financiële en juridische randvoorwaarden zorgen voor een gunstige toekomst voor het bibliotheekwerk.

3. dbieb vervolgt de transformatieroute

Vernieuwing bij dbieb - het driesporentraject

Een steady koers

Al vanaf 2017 wordt bij dbieb op een drietal samenhangende sporen gewerkt aan vernieuwing van het inhoudelijk bibliotheekwerk en de organisatie. Het is daarmee een dynamisch continu proces. Die vernieuwing vindt plaats op het terrein van het inhoudelijk bibliotheekwerk (de doorontwikkeling richting maatschappelijke bibliotheek), de organisatie en de huisvesting.

Spoor 1 - het inhoudelijk bibliotheekwerk van dbieb in 2022

Werken vanuit de vier beleidsspeerpunten
Voor de verdere ontwikkeling van het inhoudelijk bibliotheekwerk van dbieb wordt gebruik gemaakt van een bestaande, actuele basis. Die basis is gelegd in het opleidingstraject 'dbiebAcademy'. In dit traject, dat in 2020 is afgerond, zijn de visie, missie, het bestaansrecht en positionering van dbieb geactualiseerd. Tevens zijn er vier beleidsspeerpunten bepaald die dienen als kompas in de ontwikkeling van de inhoudelijke dienstverlening. Het gaat hierbij om: basisvaardigheden volwassenen, basisvaardigheden jeugd, talentontwikkeling en dbieb als culturele hub. De speerpunten sluiten naadloos aan op de drie maatschappelijke opdrachten zoals die landelijk in het bibliotheekconvenant zijn gedefinieerd. In 2022 is verder gewerkt aan het inhoudelijk vullen van de vier containers/speerpunten waarbij de invulling wordt getoetst aan een aantal essentiële criteria, definities en uitgangspunten.

Naast de reguliere dienstverlening waren er in 2022 in de drie inhoudelijke teams een aantal belangrijke ontwikkelingen, met name met een accent op ontwikkeling basisvaardigheden.

Onderwijs

Het team Onderwijs heeft zich in 2022 volledig gericht op de uitvoering en ontwikkeling van activiteiten in het kader van leesbevordering voor verschillende doelgroepen.

Voorschoolse periode: BoekStart voor baby's

Het landelijke programma BoekStart stimuleert het voorlezen voor het jonge kind. Wanneer ouders hun baby lid maken van de bibliotheek ontvangen zij het BoekStartkoffertje met daarin twee boekjes en informatie over voorlezen. Ouders van heel jonge kinderen spelen een uitermate belangrijke rol bij het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kinderen. Om ouders zo vroeg en zo goed mogelijk te informeren over het belang van voorlezen, werkt persoonlijk contact het beste. De BoekStartcoaches werkten ook in 2022 namens dbieb op de consultatiebureaus in Tytsjerksteradiel, gingen daar in gesprek met ouders en gaven advies. Daarmee ondersteunde dbieb professionals in de jeugdgezondheidszorg.

Boekstart in de kinderopvang

De kinderopvangorganisaties, met name die in de IKC's, gaven in 2022 aan graag te willen samenwerken met dbieb om te werken aan de taalvaardigheid van jonge kinderen. Er was vooral vraag naar deskundigheidsbevordering, een goede collectie, het creëren van een vruchtbaar voorlees klimaat op de kinderopvang en het bieden ondersteuning bij ouderbetrokkenheid.

In Tytsjerksteradiel werken gemeente, kinderopvang en dbieb al structureel samen op alle kinderopvanglocaties.

In Leeuwarden is er op dit vlak nog vrijwel geen samenwerking met kinderopvang en gemeente. Een aantal kinderopvanglocaties wil graag meedoen aan het programma BoekStart. De samenwerking met dbieb stagneert echter vanwege de financiële barrière. Met slechts één IKC is de samenwerking opgestart. Deze ontwikkeling zal een belangrijk aandachtspunt zijn in het aanstaande overleg tussen dbieb en de gemeente Leeuwarden.

dBos Primair Onderwijs

In 2022 is door dbieb verder gewerkt aan uitbouw en ontwikkeling van de dBos formule in het primair onderwijs. In de gemeente Leeuwarden is dbieb met haar leesconsulenten structureel aanwezig op eenenveertig scholen in het primair onderwijs. Het gaat hierbij om bijna zeventig procent van alle basisscholen in de gemeente. In de gemeente Tytsjerksteradiel gaat het zelfs om eenentwintig van de tweeëntwintig scholen binnen de gemeente.

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft een sterke ambitie geformuleerd en heeft op basis van projectgelden voor de periode van eerst vier jaar gezorgd voor een solide financiële basis.

In Leeuwarden is enige jaren geleden de afspraak gemaakt met de gemeente om dBos uit te rollen over circa tachtig procent van de scholen voor primair onderwijs. In overleg met de gemeente, heeft dbieb zich bij het uitbreiden van dBos met name gericht op scholen in kwetsbare wijken, scholen die IKC zijn of willen worden en "witte vlekken" op het platteland. De laatste twee jaar is de animo om mee te doen groot, scholen melden zichzelf meer en meer aan. dbieb loopt tegen de randen van de mogelijkheden aan. Een groot deel van de kosten van implementatie en exploitatie van dBos vindt plaats vanuit de reguliere middelen van dbieb. Eind 2022 stonden drie scholen op de wachtlijst, twee andere scholen willen ook graag starten en nog eens twee scholen hebben belangstelling getoond. In het voorjaar 2023 wil dbieb in gesprek gaan met de gemeente Leeuwarden om samen een toekomstgerichte strategie voor de komende jaren te ontwikkelen.

dBos Voorgezet Onderwijs

Met dBos in het voorgezet onderwijs bouwt dbieb voort op dBos in het primair onderwijs en wordt een doorgaande lijn in de lees- en taalstimulering gecreëerd. Leerlingen in het voortgezet onderwijs blijken nog meer dan leerlingen in het primair onderwijs baat te hebben bij leesbevorderingsprogramma's. Bij zwakke lezers wakkert leesbevordering de leesmotivatie nog meer aan dan bij gemiddelde lezers. Veel van de dBos activiteiten van dbieb binnen het voortgezet onderwijs hebben nog het karakter van een pilot.

In Leeuwarden is door dbieb in 2022 een dBos pilot opgestart op het HAVO en Atheneum van CSG Comenius. Deze pilot zal medio 2023 worden afgerond. In 2022 werd een dBos pilot op de VMBO locaties Comenius Zamenhof en Aeres afgerond. De resultaten van de pilot waren positief. Voortzetting van de dienstverlening hangt af van de financiële mogelijkheden die CSG Comenius heeft. Eveneens in 2022 is in Leeuwarden een dBos pilot opgestart op 'It Twalûk', een school voor speciaal onderwijs. Ook deze pilot zal in 2023 worden afgerond.

In Tytsjerksteradiel is in 2022 een pilot afgerond op CSG Liudger in Burgum. De uitkomsten van deze pilot waren zo positief dat de school heeft besloten voor de komende drie jaar een verbintenis aan te gaan met dbieb.

Frontoffice

De teams Frontoffice Stad en Frontoffice Dorpen gaven in 2022 een accent op de deskundigheidsbevordering van de medewerkers (zie spoor 2 organisatieontwikkeling) en de verdere ontwikkeling van het collectiebeleid van dbieb.

Collectioneren - aanschaf op een alternatieve wijze

De aankoop van collectie voor dbieb en voor de andere Friese bibliotheken werd sinds 2008 verzorgd door het Centraal Collectionerings Team (CCT), een team samengesteld uit collectie-experts van de vijf Friese bibliotheekorganisaties en gecoördineerd door Fers. Met het oog op een aanpassing van de financieringsstructuur van het CCT medio 2022 is in 2021 een onderzoek gedaan of de werkmethode efficiënter, effectiever en toekomstbestendiger kunnen. Dit tegen de achtergrond van een aantal ontwikkelingen zoals een daling van het aantal fysieke uitleningen, het toenemend belang van doelgroepgerichte collectieonderdelen in relatie tot de maatschappelijke bibliotheek en de mogelijkheden om Artificial Intelligence toe te passen bij het vraaggestuurd collectioneren.

Eind 2021 hebben de directies van alle Friese bibliotheken besloten om - eerst voor een proefperiode in 2022 - de aanschaf van collecties grotendeels te gaan uitbesteden aan onze landelijke partner NBDBiblion. Met de aanschaf via NBDBiblion werd het CCT buiten werking gesteld. De proef in 2022 met NBDBiblion bracht echter niet het gewenste resultaat. Met NBDBiblion werden afspraken gemaakt te komen tot verbeteringen in het proces en kwaliteit. Over één of twee jaar zal worden bekeken of de verbeteringen aanleiding geven de proef te continueren en eventueel toch de overstap te maken naar NBDBiblion. Eind 2022 werd een begin gemaakt met de vorming van een nieuw selectieteam. Het ligt in de verwachting dat dit selectieteam in het voorjaar van 2023 operationeel zal zijn en in eerste instantie de interim-periode invult.

Collectioneren - vraaggericht, maatschappelijk collectioneren

In dbieb is in 2022 een begin gemaakt met het zogenaamde 'vraaggericht / maatschappelijk collectioneren'. De teams Programmering en Frontoffice trokken hierin gezamenlijk op. De doelgroep LHBTI werd bevraagd op inhoudelijke collectiewensen en de randvoorwaarden waaronder deze collectie moest worden gepresenteerd in de publieksruimte van dbieb. Het onderzoek in 2022 leverde een gedegen handvat op dat is gebruikt om de collectie op een verantwoorde en relevante manier samen te stellen en te presenteren. Het ligt in de bedoeling de collectie van dbieb op

grotere schaal, met behulp van en voor meerdere doelgroepen samen te stellen. Ook in provinciaal verband zal het item 'vraaggericht collectioneren' in 2023 in een projectgroep specifiek worden onderzocht en uitgewerkt.

Programmering

Het team Programmering was in 2022 actief op een breed terrein van culturele activiteiten tot activiteiten in het kader van de ontwikkeling van basisvaardigheden.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

dbieb was in 2019 een van de vijftien kopgroepbibliotheken in het land voor het Informatiepunt Digitale Overheid en heeft daarna intensief bijgedragen aan het vormgeven van de rol en kennisverspreiding in het Friese Bibliotheeknetwerk. In het Informatiepunt Digitale Overheid helpt dbieb inwoners met het gebruik van digitale platforms in de communicatie met de overheid en haar uitvoeringsorganen zoals de belastingdienst. Het Buurtservicepunt in Leeuwarden is partner van dbieb en verzorgt de persoonlijke advisering. dbieb zet ruim in op het digitaalvaardiger maken van inwoners door inloopspreekuren, oefengroepen, cursussen, hulp aan huis en uitgifte van gratis laptops. In 2022 is de dienstverlening van dbieb op het terrein van het IDO verder ingericht. Inmiddels zijn er vele IDO's in het land uitgerold en draagt de Rijksoverheid zorg voor een specifieke en structurele financiering. Begin 2023 zal het IDO in de vestiging Burgum van start gaan. Hier zal worden samengewerkt met welzijnsorganisatie KEARN, Seniorweb en de vrijwilligersorganisatie. Daarmee zal een volledige 'IDO dekking' binnen dbieb een feit zijn.

Digitaal Burgerschap

In 2021 en 2022 heeft dbieb geparticipeerd in de 'Proeftuin digitaal Burgerschap'. Landelijk namen vijf bibliotheken deel aan dit traject dat vooruitloopt op de landelijke invulling van de programmalijn Digitaal Burgerschap. Digitaal Burgerschap is onderdeel van een van de grote maatschappelijk opdrachten uit de landelijke Netwerkagenda: participatie in de informatiesamenleving.

De proeftuin van dbieb richtte zich op jonge nieuwkomers. De reden hiervoor was dat in het werkgebied van dbieb relatief veel jonge nieuwkomers zijn gehuisvest. In de proeftuin is - op basis van onderzoek en effectenketens - aanbod voor jonge nieuwkomers ontwikkeld. In dit aanbod stond digitale weerbaarheid en digitale participatie centraal. Het project is afgerond in het voorjaar 2022.

Met de ervaringen uit de proeftuin is door het team Programmering een lokaal plan Digitaal Burgerschap 2022 - 2026 ontwikkeld. In dit meerjarenplan is de ambitie en strategie van dbieb verwoord daar waar het gaat om de ontwikkeling van de programmalijn digitaal burgerschap. Op basis van het plan is er bij Stichting PICA een subsidieverzoek ingediend voor de financiering van het programmeringstraject. Naar verwachting zal er begin februari 2023 helderheid zijn met betrekking tot een eventuele toewijzing.

Over De Schutting

Medio 2022 is dbieb in De Kapel gestart met de maandelijkse talkshow 'Over De Schutting'. Met de talkshow wordt geprobeerd een ommekeer te realiseren in de toenemende polarisatie die binnen onze maatschappij in rap tempo de kop opsteekt. Het doel is tegenstellingen tussen groepen en individuen te overbruggen. Mensen verliezen steeds meer begrip voor elkaar en staan steeds minder open voor de mening van de ander. Communities en subculturen keren in zichzelf en verharden en lijken daarmee polarisatie in de hand te werken. De talkshow biedt een podium voor gesprek over het perspectief áchter meningen. Elke bezoeker wordt uitgenodigd om actief deel te nemen aan het gesprek. De talkshow is succesvol en staat in de belangstelling van de provinciale pers/media. Door de show per seizoen minimaal acht keer te programmeren draagt dbieb bij aan een blijvende nieuwsgierige en onderzoekende houding.

Spoor 2 - de organisatieontwikkeling in 2022

Het projectenbureau

In het opleidingstraject dbiebAcademy hebben de medewerkers van dbieb geleerd hoe de samenwerking met collega's uit een andere teams efficiënt en succesvol kan worden vormgegeven, en hoe kan worden gewerkt aan ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. Er is onderzocht wat de behoefte van de verschillende doelgroepen is. Daarnaast werden stakeholders in kaart gebracht en werd stap voor stap toegewerkt naar het eindresultaat. Met deze nieuwe werkwijze werd eilandvorming tussen de verschillende teams en units voorkomen en werd de kwaliteit van het eindproduct naar een hoger niveau getild. Daarom heeft deze projectmatige manier van werken een vervolg gekregen. MT en teamleiders hebben de afgelopen tijd gewerkt aan het instellen van het zogenaamde 'projectenbureau'.

Het projectenbureau is een instrument om in dbieb op een projectmatige manier te werken aan de uitwerking van nieuwe producten of dienstverlening of van een nieuwe werkwijze. In het bureau worden de grotere en meer complexe projecten ondergebracht, die uitstijgen boven een bepaald team en waarbij een intensieve samenwerking van mensen uit diverse teams gewenst of noodzakelijk is. Het projectenbureau is niet fysiek zichtbaar, maar is een periodiek overleg van teamleiders, projectleiders en een MT lid om de voortgang van deze grotere projecten te monitoren. Op termijn zal er wellicht een matrix-/projectorganisatie ontstaan die gekoppeld is aan de huidige lijnorganisatie.

Jaarlijks wordt er door het MT en teamleiders gezamenlijk uit de jaarwerkplannen van de afzonderlijke teams een keuze gemaakt welke meer majeure projecten er in het projectenbureau worden ondergebracht. In 2022 was het bureau gevuld met een aantal projecten. Het ging hierbij om: een onderzoek naar een nieuwe abonnementenstructuur, talentontwikkeling, gezinsgerichte aanpak en de proeftuin digitaal burgerschap.

De projecten worden vooraf voorzien van een duidelijke opdracht. Aan de hand van deze opdracht wordt het project vervolgens in alle facetten gedefinieerd. Vanuit de organisatie wordt budget beschikbaar gesteld voor de realisatie. In 2022 is ervaring opgedaan met de aanpak middels het projectenbureau. Begin 2023 vindt de eerste evaluatie rond het bureau plaats.

Impactmanagement

Impactmanagement is een cyclisch en iteratief proces / werkwijze waarbij verschillende fasen en stappen elkaar continu opvolgen en overlappen: het nauwgezet vaststellen van doelen of strategie, het bepalen met welke activiteiten de bibliotheek doelen wil behalen, checken of het werkt, aanpak of doelen bijstellen, dat weer meten, etc. Werken aan impact betekent dat de maatschappelijke verandering die de bibliotheek nastreeft, het kompas biedt waarop de bibliotheekorganisatie vaart.

In 2021 is binnen de organisatie een begin gemaakt met impactmanagement. dbieb wil zich ontwikkelen naar impact gedreven organisatie. Een aantal medewerkers is inmiddels geschoold in deze nieuwe manier van werken, maar er is nog onvoldoende massa in de organisatie om resoluut over te kunnen stappen op de nieuwe werkwijze. Vanwege verschillende factoren heeft de introductie in 2022 nog niet verder vorm gekregen. In 2023 zal het impactmanagement verder in de organisatie worden geïmplementeerd en wellicht worden gekoppeld aan het projectenbureau.

Scholing servicemedewerkers en MIA's dbieb afgerond

In het najaar van 2021 werd gestart met de scholing van elf servicemedewerkers van dbieb. Het scholingstraject werd speciaal voor de Friese bibliotheken ontwikkeld in samenwerking met ROC De Fries Poort. De inhoud van de scholing - een deelcertificaat op MBO 4 niveau - was gericht op verdere verdieping van de bibliotheek als maatschappelijk fenomeen, wat zijn de opdrachten vanuit het Rijk en de gemeente, wat zijn de kernfunctie? Wat is de ontwikkeling vanuit de klassieke bibliotheek naar de maatschappelijke bibliotheek? Een deel van de scholing was gericht op het praktische werken op de vloer van de bibliotheek. Hoe haal je de vraag van de klant op en hoe pas je de juiste zoektechnieken toe? Tien van de elf servicemedewerkers sloten na het examen in juni 2022 de scholing succesvol af. In de periode april tot en met november 2022 namen tien Medewerkers Informatie & Advies (MIA's) van dbieb deel aan een door GO (Gemeenschappelijke Opleidingen Informatie- specialisten) voor dbieb ontwikkeld scholingstraject. In de scholing werden onderwerpen als digitale vaardigheden, klantgerichte informatievaardigheden en klantgericht communiceren behandeld. Het traject werd door alle deelnemers succesvol afgerond.

Een nieuw functiehuis voor dbieb

Enige tijd geleden is in het kader van de cao Openbare bibliotheken afgesproken dat in de bibliotheekbranche overgestapt wordt op zogenaamde 'generieke functies'. In een generieke functie wordt op hoofdlijnen beschreven welke werkzaamheden er vanuit de functie moeten worden verricht. Er staat niet in beschreven wat de specifieke taken zijn en hoe je de werkzaamheden moet uitvoeren.

De Openbare bibliotheken (OB) in het land werken hierin samen met de sector Kunsteducatie (KE). Beide sectoren hanteren het Functieboek OB/KE, waarin alle generieke functies zijn opgenomen. Het nieuwe functiehuis moest in iedere bibliotheekorganisatie voor 31 december 2022 zijn ingevoerd. In het najaar van 2022 zijn alle functies van dbieb gekoppeld aan de generieke functies uit het Functieboek. Het resultaat van die koppeling is vervolgens door de leidinggevenden met iedere medewerker doorgesproken. Eind december zijn de definitieve koppelingen door de directie vastgesteld. Het uitgangspunt is hierbij geweest dat er geen grote verschuivingen mocht komen in inschaling van functies. Hoe een functie in het vorige systeem werd gewaardeerd moest zoveel mogelijk overeenkomen met dit nieuwe systeem. Eén medewerker heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid een bezwaar in te dienen bij de aangestelde onafhankelijke bezwarencommissie. Geconcludeerd kan worden dat het proces binnen dbieb soepel is verlopen. Vanaf begin 2023 zijn de nieuwe generieke functies voor alle medewerkers van kracht.

Spoor 3 - ontwikkelingen op het terrein van de huisvesting en spreiding in 2022

Na een aantal turbulente jaren op het terrein van huisvesting, is dbieb in 2022 in een wat rustiger vaarwater terecht gekomen. Uiteraard is er wel een aantal ontwikkelingen aan de orde geweest.

Blokhuispoort

Met de ingebruikname van De Kapel is een belangrijke stap gezet in de afronding van het bouw- en inrichtingsproces van de Centrale Bibliotheek Blokhuispoort. Hoewel De Kapel reeds in 2021 in gebruik is genomen, is de zaal eigenlijk vanaf begin 2022 full scale operationeel. Er vonden nog aanpassingen plaats op het gebied van akoestiek, inrichting en techniek. Zoals verwacht is De Kapel een belangrijk 'instrument' geworden in de profilering van dbieb. Het is een aantrekkelijke, authentieke ruimte geworden waarin tal van - ook culturele - activiteiten kunnen worden georganiseerd. In de afronding van het bouw- en inrichtingsproces hoort ook de aanpak van de binnentuin thuis. Er zijn echter nog geen concrete plannen ontwikkeld. Met verhuurder Boei is afgesproken dat de binnentuin eerst in een basale vorm zal worden opgeleverd.

Stiens

De verhuizing van de bibliotheek naar de nieuwe locatie in het centrum van Stiens heeft in 2022 nog niet plaats kunnen vinden. De overeenstemming rond het nieuwe huurcontract met het nieuwe bestuur van het nieuwe MFC De Skalm nam meer tijd in beslag dan verwacht. Ook was er nog een aantal vraagstukken aan de orde met betrekking tot de financiering de inrichting en de verhuiskosten. In samenspraak met de gemeente Leeuwarden zijn deze vraagstukken opgelost. Naar verwachting zal dbieb in maart of begin april 2023 haar intrek nemen in de nieuwe locatie.

Grou

In 2022 zijn er met betrekking tot een eventuele verhuizing van de vestiging Grou naar een nieuw te stichten MFC in het centrum van het dorp geen verdere ontwikkelingen geweest. Al in het najaar 2020 is een lokale werkgroep in het dorp gestart met een verkenning van een mogelijke realisatie van een MFC in Grou. dbieb heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in deze ontwikkeling vanwege de decentrale ligging van de huidige vestiging. In het afgelopen jaar is gewerkt aan een plan rond de herinrichting van de mediatheek van de bibliotheek. Door de werkgroep is een ontwerp vastgesteld. Mede op basis van een berekening van de kosten zal begin 2023 worden bekeken of de herinrichting groen licht kan krijgen.

Burgum

In 2020 is besloten een ingreep te plegen in de huisvestingssituatie van de bibliotheek Burgum. Het pand was te duur en de bibliotheek was genooddaakt fors te bezuinigen op de huisvestingslasten. Onderzoek naar inhousing van partners bleek helaas niet op korte termijn te realiseren. Gelukkig kwam de bibliotheek tot een overeenstemming met de eigenaar van het pand. Er werd een nieuwe huurconstructie vastgelegd. Vanaf het voorjaar 2022 huurt de bibliotheek slechts de begane grond van het pand, maar maakt - zolang zich geen nieuwe huurder aandient voor de eerste etage - om niet gebruik van die eerste etage. Dat is voor de bibliotheek een zeer gunstige constructie, die ervoor zorgt dat de huurlasten in Burgum vanaf het voorjaar 2022 aanzienlijk zijn gedaald. Uiteraard zal op termijn toch moeten worden gekeken naar een alternatieve locatie voor de vestiging.

Gytsjerk

In september 2021 is de ontmoetingsruimte in de bibliotheek Gytsjerk formeel geopend. Om de realisatie van de ontmoetingsruimte mogelijk te maken is de inrichting van de bibliotheek ingrijpend aangepast. Begin 2022 werden in die inrichting de laatste puntjes op de I gezet.

In 2022 heeft de vestiging een ingrijpende onderhoudsbeurt ondergaan. Dakgoten werden vernieuwd, gevelpanelen en kozijnen werden vervangen. Tevens werd het nodige schilderwerk verricht. Er was sprake van een inhaalslag. In verband met de mogelijke verhuizing naar een nieuw MFC in het dorp werd het onderhoudswerk geruime tijd uitgesteld.

4. Van 2022 naar 2023

Zoals in de inleiding genoemd, heeft de oorlog in Oekraïne grote impact op onze maatschappij. Een gevolg daarvan is onder andere dat we geconfronteerd worden met een sterke stijging van energie- en personeelslasten. Dit heeft uiteraard ook grote gevolgen voor de begroting 2023 van dbieb. Hulp van beide gemeenten zal noodzakelijk zijn om de begroting sluitend te krijgen.

De jaarplanning 2023 van dbieb is ambitieus. Een aantal elementen uit die planning is reeds in 2022 opgepakt en zal in 2023 verder worden uitgewerkt en afgerond. Het gaat hierbij onder andere om: de totstandkoming van een nieuw Koersdocument voor de komende jaren, de dBos-formule die wordt doorontwikkeld waardoor deze nog meer impact zal hebben en zoveel mogelijk aansluit op vraag van de scholen en opdrachtgevers, de uitvoering van het plan rond Digitaal Burgerschap. Voor de Frontoffice zal een specifieke toekomstvisie worden geformuleerd. In het voorjaar is de verhuizing van de vestiging Stiens gepland. Kortom, 2023 zal weer een jaar worden waarin met veel enthousiasme en professionele inzet zal worden gewerkt aan de ontwikkeling van het bibliotheekwerk in Leeuwarden en Tytsjerksteradiel.

**financieel
jaarverslag
2022**

5. Financieel jaarverslag 2022

Resultaat

De jaarrekening 2022 laat een negatief resultaat zien van € 89.952,- (resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening). Dit negatief resultaat wordt met name veroorzaakt door onvoorziene stijging van de energielasten alsmede door hogere personeels- en automatiserings- en publiciteitskosten. Het negatief resultaat voor Leeuwarden bedraagt € 37.113 en voor Tytsjerksteradiel € 52.839

Per 31 december 2022 is het vrije besteedbaar vermogen (algemene reserves) voor Leeuwarden € 118.884 wat overeenkomt met ongeveer 3% van de exploitatiebegroting (€ 3.707.315). Dat is laag te noemen. In de algemene subsidieverordening van Leeuwarden wordt 5% toegestaan.

Voor Tytsjerksteradiel is de algemene reserve per 31 december 2022 € 54.848 negatief. Het negatieve resultaat is mede door onvoorziene kosten ontstaan. Daarom is door de stichting bij de gemeente Tytsjerksteradiel een formeel verzoek gedaan voor compensatie van deze onvoorziene kosten en de negatieve algemene reserve. De negatieve algemene reserve van Tytsjerksteradiel wordt niet gesaldeerd gepresenteerd met de positieve algemene reserve van de gemeente Leeuwarden. Opgemerkt wordt dat de stichting voor Tytsjerksteradiel een pand met grond bezit met een stille reserve. Bij een eventuele beëindiging van activiteiten in Tytsjerksteradiel kan deze stille reserve worden aangesproken teneinde het negatieve eigen vermogen in Tytsjerksteradiel te compenseren.

In 2022 is een bedrag van € 4.628.565 aan totale baten verantwoord waarvan gemeentelijke subsidies € 3.277.200 en € 405.676 projectbaten. Het totaal van de gemeentelijke subsidies heeft, met uitzondering van de loonkostensubsidie, een structureel karakter. De loonkostensubsidie en projectbaten hebben een incidenteel karakter.

In de toelichting op de jaarrekening worden de belangrijkste verschillen tussen jaarrekening en begroting verklaard.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit en liquiditeit van Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân hebben een kritische grens bereikt. Hierboven is reeds de zorgelijke situatie met betrekking tot de algemene reserves geduid. De begroting 2023 laat een substantieel tekort zien, veroorzaakt door een explosieve stijging van de huisvestingslasten (energie en huur) en de te verwachten sterke stijging van de personeelslasten. Begin november 2022 heeft de stichting overleg gevoerd met de betreffende wethouders van Leeuwarden en Tytsjerksteradiel. Vervolgens is bij beide gemeenten een verzoek ingediend om de tekorten in eigen vermogen en de begroting 2023 te compenseren. Naar het zich laat aanzien, zullen beide gemeenten dit verzoek voor 2023 honoreren. Onduidelijk is nog wat dit betekent voor 2024 en later en voor de daarvoor te nemen maatregelen.

Risicobeheersing

De stichting is voor haar activiteiten afhankelijk van gemeentelijke subsidies. Ten aanzien van risico's en onzekerheden vindt er periodiek in de vergaderingen met de Raad van Toezicht een inventarisatie en analyse plaats van de huidige risico's en onzekerheden. Vanuit de analyse worden -waar nodig geacht of van materieel belang- beslissingen en acties genomen. De onzekerheden m.b.t. solvabiliteit en liquiditeit zijn hierboven reeds aangegeven.

Begroting 2023

Baten		Lasten	
Exploitatiesubsidie gemeente	€ 3.365.977	Bestuur en organisatie	€ 116.700
Provinciale subsidie	€ 30.000	Huisvesting	€ 1.129.432
Opbrengsten	€ 564.550	Personeel	€ 2.976.802
Specifieke dienstverlening	€ 320.047	Afschrijvingen	€ 104.334
Diverse baten	€ 8.250	Administratie	€ 132.900
rente-baten	€ -590	Transport	€ 10.020
		Automatisering	€ 218.450
		Collectie & media	€ 404.290
		Specifieke kosten	€ 37.000
		Diverse kosten	€ 9.529
Totaal baten	€ 4.288.234	Totaal lasten	€ 5.139.457
Bedrijfsresultaat	€ -851.223		

Voor 2023 is er een voorlopig totaal tekort begroot van € 851.223. Tekorten zijn verwacht door grote stijging van personeelskosten vanuit de CAO onderhandelingen, onevenredig hoge energiekosten, huurverhoging en inflatie op overige kosten.

Het begrotingstekort is begin november bij de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel neergelegd en is er bij beide gemeenten een formeel verzoek ingediend om het tekort in de begroting 2023 te compenseren. De mondelinge toezegging is gedaan dat beide gemeenten het verzoek voor compensatie in 2023 (deels) zullen honoreren teneinde de continuïteit van de stichting te waarborgen.

Ontwikkelingen in extra bijdragen van de gemeenten, uitkomsten van CAO onderhandelingen, ontwikkelingen in energiekosten en overige kosten worden gevolgd en de begroting zal in de loop van het 1e kwartaal 2023 worden bijgesteld op basis van actuele informatie. Door bovengenoemde ontwikkelingen is de begroting 2023 door de Raad van Toezicht op 28 november 2022 vastgesteld voor slechts het eerste kwartaal 2023. Afhankelijk van de definitieve toezeggingen van de beide gemeenten en de eventueel daaraan te verbinden acties en conclusies zal een aangepaste begroting voor 2023 worden opgesteld.

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân, 20 maart 2023

Hans van der Veen
directeur-bestuurder

**verslag
van de
raad van
toezicht**

6. Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op de financiële bedrijfsvoering, budgettering en het operationeel beleid van het bestuur van de Stichting Bibliotheken Midden Fryslân (dbieb). Daarnaast vervult de RvT de werkgeversrol voor de directeur-bestuurder en heeft de raad een stimulerende en adviserende functie.

De RvT werkt volgens de aanbevelingen uit de Code Cultural Governance. Binnen de RvT is een auditcommissie financiën werkzaam.

Wederom een jaar vol uitdagingen

Na twee coronajaren, kregen we in 2022 te maken met een aantal nieuwe uitdagingen die hun weerslag hadden op dbieb. Het meest in het oog springend zijn de enorme stijging van energiekosten en de forse inflatie met de daaraan gekoppelde consequenties voor de cao-onderhandelingen. Specifiek voor dbieb vroeg de afwezigheid door ziekte van de bestuurder de nodige aanpassingen. Dankzij de flexibiliteit van het MT, waar onder de waarnemend directeur en inzet van alle medewerkers is de continuïteit van de activiteiten gewaarborgd. De Raad van Toezicht wil alle medewerkers van dbieb bedanken voor hun niet aflatende inzet om de crises het hoofd te bieden en de maatschappelijke functie van de bibliotheken hoog te houden. Dank daarvoor!

Daarnaast wil de RvT de gemeente Leeuwarden bedanken voor de geboden Coronasteun en de gemeente Leeuwarden en Tytsjerksteradiel voor het meedenken en meewerken in het vinden van een oplossing voor de financiële gevolgen van de huidige crises, teneinde de maatschappelijke functie in de vestigingen van dbieb te kunnen blijven uitoefenen.

Vergaderingen

In 2022 heeft de RvT vier reguliere vergaderingen in aanwezigheid van de waarnemend bestuurder gehouden. Daarnaast is de raad tweemaal buiten aanwezigheid van de waarnemend bestuurder samengekomen. Eén keer voor een training, gekoppeld aan de jaarlijkse zelfevaluatie van de RvT, over ontwikkeling van rol en functie van toezichthouders. En eenmaal voor bespreking van het proces rond werving van een nieuwe bestuurder in verband met pensionering van de directeur-bestuurder in 2023. De auditcommissie is in 2022 vier keer bijeengekomen.

In de vergaderingen van de RvT is onder meer aan de orde geweest:

- jaarverslag en -rekening over 2021;
- de begroting voor 2023;
- personeelsaangelegenheden;
- per vergadering de financiële en inhoudelijke stand van zaken
- werving van een nieuw RvT-lid
- risico-inventarisaties op het gebied van ICT, HRM en Financiën;
- beleidsspeerpunten van dbieb;
- de inhoudelijke jaarplanning op hoofdlijnen;
- gevolgen Corona-maatregelen;
- keuze voor een nieuwe accountant
- geactualiseerde statuten en reglementen

Financiële verantwoording en goedkeuring

De waarnemend directeur-bestuurder heeft de bijgaande jaarrekening (gecontroleerd en goedgekeurd door de accountant) aan de RvT overlegd, evenals het verslag over de gang van zaken en het gevoerde beleid in het afgelopen boekjaar.

Na een toelichting door de externe accountant heeft de RvT de jaarrekening 2022 op 20 maart 2023 goedgekeurd en vastgesteld en aan de waarnemend bestuurder, dhr. H. Algra, decharge verleend.

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân, 20 maart 2022

Elly van der Goot,
voorzitter Raad van Toezicht

Raad van Toezicht in 2022:

Mw. E.C. van der Goot, voorzitter

DGA van der goot advies bv (bezoldigd)

Eerste benoeming: 2020

Einde lopende termijn: 2024

Mw. S. van den Broek, vice-voorzitter

Directeur Veiligheidsregio

Zaanstreek-Waterland (bezoldigd)

Eerste benoeming: 2016

Einde lopende termijn: 2024

Mw. A. Schat-Zeckendorf, lid

Directeur Registers & Examens bij de Dienst Uitvoering
Onderwijs (DUO) bij het ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap (bezoldigd)

Penningmeester van de Stichting Vrienden
van de Harmonie

Lid bestuur van de Stichting GV
(Gymnastiek Vereniging) Goutum

Eerste benoeming: 2018

Einde lopende termijn: 2026

Mw. N.E. Vonk, lid en voorzitter

Auditcommissie Financiën (t/m 21 maart 2022)

Lid Raad van Bestuur Zorggroep Alliade (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Vereniging voor Christelijk
Voortgezet Onderwijs in Noord en West Fryslân
(bezoldigd)

Bestuurslid Rotary Oldehove (onbezoldigd)

Lid Raad van Commissarissen NV NOM (bezoldigd)

Eerste benoeming: 2018

Einde lopende termijn: 2022

Dhr. H.J. Idzerda, lid en lid - per 22 maart 2022 voorzitter - Auditcommissie Financiën

Financieel-strategisch adviseur/eigenaar
Fierder B.V. (bezoldigd)

Penningmeester Stichting Kenniscentrum Aanpak
Funderingsproblematiek (KCAF) (onbezoldigd)

Lid Raad van Commissarissen Koninklijke Oosterhof
Holman (bezoldigd)

Lid Raad van Advies DJZ Groep (bezoldigd)

Eerste benoeming: 2020

Einde lopende termijn: 2024

Dhr. H.J. Melenberg, lid en lid Auditcommissie Financiën (vanaf 22 maart 2022)

Financieel Directeur, Koopman
Logistics Group (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Welcome to The Village
(onbezoldigd)

Bestuur

Dhr. H.P. Algra, waarnemend directeur-bestuurder

「jaar-
rekening」

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 STICHTING BIBLIOTHEKEN MIDDEN-FRYSLân

ACTIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	518.892	569.007
Financiële vaste activa	4.500	4.500
Vlottende activa		
Vorderingen	170.128	370.135
Liquide middelen	766.116	548.370
	936.244	918.505
Totaal	1.459.636	1.492.012

PASSIVA (na resultaatbestemming)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen		
Algemene reserves	73.012	156.393
Bestemmingsreserves	455.569	462.140
Bestemmingsfonds	-	-
	528.581	618.533
Voorzieningen	18.517	16.852
Kortlopende schulden	912.538	856.627
Totaal	1.459.636	1.492.012

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022 STICHTING BIBLIOTHEKEN Midden-Fryslân

BATEN	2022	Begroting 2022	2021
Subsidies			
Exploitatiesubsidie gemeente	3.277.200	3.277.200	3.230.403
Corona compensatie 2020 *	-	-	135.000
Bijdrage Friese literatuur	-	-	5.763
Provinciale subsidie	32.000	30.000	30.000
Overige subsidies	10.645	-	5.513
	3.319.845	3.307.200	3.406.679
Overige bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten bibliotheken	572.831	576.100	551.186
Specifieke dienstverlening	311.880	306.050	246.099
Diverse baten	18.334	7.650	26.690
	903.045	889.800	823.975
Projectbaten	405.676	222.860	330.711
Som der baten	4.628.565	4.419.860	4.561.365

LASTEN	2022	Begroting 2022	2021
Personeel			
Lonen en salarissen	1.873.993	1.797.940	1.748.147
Sociale lasten	334.748	302.580	301.078
Pensioenlasten	293.842	264.840	262.843
Overige personeelskosten	31.389	69.500	108.614
	2.533.972	2.434.860	2.420.682
Overige bedrijfskosten			
Bestuur en organisatie	144.504	113.600	134.912
Huisvesting	695.540	668.130	718.721
Afschrijvingen activa en afwaardering	106.992	109.800	107.649
Administratie	143.536	141.400	132.252
Transport	13.345	9.300	9.379
Automatisering	200.548	177.540	193.031
Collectie & media	343.473	422.220	372.825
Specifieke kosten	69.907	38.000	39.239
Diverse kosten	1.548	11.530	5.586
	1.719.392	1.691.520	1.713.594
Projectkosten	463.086	276.860	377.851
Som der lasten	4.716.450	4.403.240	4.512.127

Bedrijfsresultaat	-87.885	16.620	49.238
Rentebaten	-	-590	
Rentelasten	2.067	-	1.417
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-89.952	16.030	47.821
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves/fondsen	26.716	-	72.639
Toevoegingen aan bestemmingsreserves/fondsen	20.146	16.030	148.010
Onttrekkingen aan algemene reserves	83.381	-	69.811
Toevoegingen aan algemene reserve	-	-	42.261
	-	-	0

* In 2021 is er van de Gemeente Leeuwarden een bedrag van € 135.000 ontvangen vanuit de "Regeling subsidie coronacompensatie voor culturele basisinfrastructuur gemeente Leeuwarden" ter dekking van extra gemaakte kosten voor coronaschade in 2020. De beschikking is afgegeven na het opstellen van de jaarrekening 2020 en derhalve is de compensatie onder de baten 2021 verantwoord. Het genormaliseerde bedrijfsresultaat resultaat 2021 is derhalve € 85.761 negatief.

RESULTAATBESTEMMING 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Resultaatbestemming	2022	2021
Leeuwarden		
Toevoeging aan reserve teamontwikkeling	-	42.130
Toevoeging aan reserve transitiekosten	-	64.367
Onttrekking aan algemene reserve	-27.322	-6.354
Totaal Leeuwarden	-27.322	100.143
Tytsjerksteradiel		
Onttrekking reserve automatisering	-	-42.261
Toevoeging aan algemene reserve	-	42.261
Onttrekking aan algemene reserve	-48.563	-63.456
Totaal Tytsjerksteradiel	-48.563	-63.456
Algemeen		
Toevoeging aan algemene reserve FMA	-	4.068
Onttrekking aan algemene reserve FMA	-7.496	-
Toevoeging aan reserve innovatie	20.146	37.445
Onttrekking aan reserve innovatie	-26.716	-27.652
Onttrekking aan fonds Boersma	-	-2.726
Totaal Algemeen	-14.067	11.135
	-89.952	47.822

Leeuwarden

De onttrekking aan de algemene reserve betreft het exploitatieresultaat 2022 na mutaties in de bestemmingsreserves.

Tytsjerksteradiel

De onttrekking aan de algemene reserve betreft het exploitatieresultaat 2022 na mutaties in de bestemmingsreserves.

Algemeen

De onttrekking aan de algemene reserve Frysk Muzyk Argyf (FMA) betreft het exploitatieresultaat 2022.

Onttrekking aan de reserve innovatie betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat 2022 met betrekking tot de kostenplaats programmering.

De toevoeging aan de reserve innovatie betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat 2022 van de Volksuniversiteit.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

	2022	2021
Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode:		
Bedrijfsresultaat	-87.885	49.238
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	106.992	107.649
Mutaties voorzieningen	1.665	-28.357
Mutaties in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	200.106	-136.274
Mutatie kortlopende schulden	55.911	69.856
	256.017	-66.418
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	276.789	62.112
Ontvangen interest	-2.167	-1.369
Betaalde interest	-	-
	-2.167	-1.369
Kasstroom uit operationele activiteiten	274.622	60.743
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-56.876	-129.483
Ontvangen investeringssubsidies	-	-
Desinvesteringen van materiële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-56.876	-129.483
Financieringsactiviteiten		
Opgenomen langlopende schulden	-	-
Aflossingen langlopende schulden	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie geldmiddelen	217.746	-68.740

Algemeen

Voornaamste activiteiten

Stichting Bibliotheken Midden Fryslân is statutair gevestigd te Leeuwarden.

De stichting heeft ten doel in de gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel openbare bibliotheken op te richten en in stand te houden voor het beschikbaar stellen van media en informatie aan een ieder.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2021 behoeven niet te worden geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en –terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Periodiek groot onderhoud wordt verwerkt via een voorziening voor groot onderhoud.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Algemene reserve/ egalisatierekening

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de bibliotheek. Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming. De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfonds

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden. Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen projectopbrengsten indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht, wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie-opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan voor een groot deel uit ontvangen contributies en telaatgelden. De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn ontvangen en worden vanaf dat moment naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht verantwoord, waarbij dit voor contributies gebaseerd is op de tijd dat het abonnement geldig is in de staat van baten en lasten opgenomen.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan de werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gem. dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het POB bedraagt per balansdatum 124,8%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen.

De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfondsen gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan de financiële positie moet voldoen. Gedurende 2021 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het vereiste niveau en had het pensioenfonds voldoende buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Cao-partijen hebben begin 2022 een opdrachtaanvaardingsovereenkomst gesloten met het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB) voor een periode van twee jaar (2022 en 2023). De totale pensioenpremie is 20,7%. Van de pensioenpremie komt 75% voor rekening van de werkgever en 25% voor rekening van de werknemer. De door POB vast te stellen deelnemersbijdrage bedraagt in 2022 circa 7,93% van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen 2022 is 1,55% en van het partnerpensioen 1,085%. Het wezenpensioen verhoogd, ook voor toekomstige deelnemersjaren.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de indirecte methode.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Niet in de balans opgenomen verplichtingen:

Huurverplichtingen:

Locatie:

Grou:	De huurverplichting bedraagt € 19.200 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 1 jaar.
Stiens:	De huurverplichting bedraagt € 47.700 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 6 maanden.
Leeuwarden:	De huurverplichting bedraagt € 450.761 per jaar en loopt tot 1 januari 2028. De gemeente Leeuwarden heeft zich garant gesteld voor de huurverplichting van Leeuwarden voor 20 jaar (tot 1 januari 2038).
Burgum:	De huurverplichting bedraagt € 37.500 per jaar en loopt tot 31 maart 2024.
Hurdegaryp:	De huurverplichting bedraagt € 39.990 per jaar en loopt tot 1 september 2026.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Gebouwen / Terreinen	Inrichting / inventaris	Automatisering	Bedrijfs- wagen	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>					
Aanschafwaarde	285.620	807.101	239.967	44.465	1.377.153
Cumulatieve afschrijvingen	-193.550	-411.022	-178.204	-25.370	-808.146
Boekwaarde per 1 januari	92.070	396.079	61.763	19.095	569.007

Het pand in Gytsjerk met een boekwaarde van € 92.070 heeft een WOZ waarde van € 231.000.

Mutaties boekjaar:

Investerings	-	3.471	45.080	8.325	56.876
Desinvesteringen aanschaf	-	-	-	-	-
Desinvesteringen afschrijving	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-60.380	-40.172	-6.440	-106.992
Totaal mutaties boekjaar	-	-56.909	4.908	1.885	-50.116

Stand per 31 december:

Aanschafwaarde	285.620	810.572	285.047	52.790	1.434.029
Cumulatieve afschrijvingen	-193.550	-471.402	-218.376	-31.810	-915.138
Boekwaarde per 31 december	92.070	339.170	66.671	20.980	518.892

Afschrijvingspercentages 0% / 2,5% 10%/20% 20% 12,5%

Op terreinen wordt niet afgeschreven, op het gebouw in Gytsjerk is 2,5% per jaar afgeschreven tot een restwaarde van € 40.280

De aanschaf van media wordt in één keer ten laste van de staat van baten en lasten gebracht met uitzondering van startcollecties.

Financiële vaste activa

31-12-2022

31-12-2021

Waarborgsom 4.500 4.500

Viottende activa

Vorderingen

Debiteuren	90.331	102.312
Te vorderen BTW	21.968	93.426
Onderhanden projecten	2.000	8.753
Overige vorderingen en overlopende activa	55.830	165.644
	170.128	370.135

Liquide middelen

Kassen bibliotheken	1.107	705
Banken bibliotheken	765.009	547.665
	766.116	548.370

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Totaal viottende activa

936.244

918.505

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

PASSIVA

Eigen vermogen

Overzicht reserves	1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022
<u>Algemene reserves</u>				
Algemene reserve Leeuwarden	146.206		27.322	118.884
Algemene reserve Tytsjerksteradiel	-6.285		48.563	-54.848
Algemene reserve Frysk Muzyk Argyf	16.472		7.496	8.976
Totaal algemene reserve	156.393	-	83.381	73.012
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Inrichting Centrale	303.877			303.877
Teamontwikkeling	42.130			42.130
Transitiekosten	72.912			72.912
Innovatie	22.745	17.627	23.377	16.996
Totaal Leeuwarden	441.664	17.627	23.377	435.915
Promotie en publiciteit	17.227			17.227
Innovatie	3.249	2.518	3.340	2.428
Totaal Tytsjerksteradiel	20.476	2.518	3.340	19.655
Totaal bestemmingsreserves	462.140	20.146	26.716	455.569
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	618.533	20.146	110.097	528.581

Algemene reserve:

Door een negatief resultaat 2022 Tytsjerksteradiel is de algemene reserve per 31 december 2022 € 54.848 negatief. Het negatieve resultaat is mede door onvoorziene kosten ontstaan en er is door dBieb een formeel verzoek gedaan bij de Gemeente Tytsjerksteradiel voor tegemoetkoming in deze onvoorziene kosten en de negatieve algemene reserve. De negatieve algemene reserve van Tytsjerksteradiel wordt niet gesaldeerd gepresenteerd met de positieve algemene reserve van de gemeente Leeuwarden. Opgemerkt wordt dat er voor de Gemeente Tytsjerksteradiel een pand met grond is geactiveerd met overwaarde. Bij eventuele beëindiging van activiteiten in de Gemeente Tytsjerksteradiel kan deze overwaarde worden aangesproken teneinde het negatieve eigen vermogen van Gemeente Tytsjerksteradiel te compenseren.

Bestemmingsreserves:

Op 1 januari 2015 is de WSOB in werking getreden. Deze nieuwe wet benoemt 5 kernfuncties voor de openbare bibliotheek. De reserves zijn bestemd om inhoud en vorm te geven aan de 5 kernfuncties en om de transformatie van collectie naar connectie te realiseren.

Inrichting centrale: deze bestemmingsreserve is bedoeld voor (gedeeltelijke) vervanging van inrichtingselementen in de Blokhuispoort.

Teamontwikkeling: bedoeld voor ontwikkeling van activiteiten en evenementen door de teams.

Transitiekosten: bedoeld voor transitievergoedingen bij beëindiging dienstverband van medewerkers op initiatief van de werkgever.

Promotie en publiciteit: bedoeld voor extra publiciteit in het kader van de transitie van het bibliotheekwerk

Innovatie: bedoeld voor onderzoek, ontwikkeling en implementatie in het kader van de vernieuwing/modernisering van het bibliotheekwerk.

Voor de verklaring van de mutaties in de reserves zie resultaatbestemming.

Voorzieningen

	1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022
- Jubilea	16.852	1.665		18.517
TOTAAL VOORZIENINGEN	16.852	1.665	-	18.517

De toevoeging aan de voorziening jubilea betreft de herberekende verplichting. De onttrekking betreft uitbetalingen dienstjubilea.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022*Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân***PASSIVA (vervolg)**

Kortlopende schulden	31-12-2022	31-12-2021
Te betalen salaris	6.308	1.770
Te betalen loonheffing en sociale premies	97.651	86.146
Te betalen pensioenpremie	42.812	61.834
Reservering vakantiedagen	76.862	85.379
Reservering vakantiegeld	89.732	72.804
	<u>313.366</u>	<u>307.933</u>
Crediteuren	110.105	121.973
Vooruitontvangen contributie	317.059	318.871
Onderhanden projecten	128.776	84.884
Overige schulden en overlopende passiva	43.232	22.966
Totaal kortlopende schulden	<u>912.539</u>	<u>856.627</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

BATEN	2022	Begroting 2022	2021
Subsidies	3.319.845	3.307.200	3.406.679

De subsidiebaten 2022 zijn als volgt te specificeren:

<u>Gemeente Leeuwarden</u>	<u>2022</u>	<u>Begroting 2022</u>
Subsidie 2022 - beschikking 23 december 2021	2.676.104	2.676.100
Loonkostensubsidie 2022	5.641	-
Boekstartcoach	5.000	
Subtotaal Gemeente Leeuwarden	2.686.745	2.676.100
 <u>Gemeente Tytsjerksteradiel</u>		
Gemeente Tytsjerksteradiel - beschikking 22 december 2021	601.100	601.100
Subtotaal Gemeente Tytsjerksteradiel	601.100	601.100
 Totaal gemeentelijke subsidies	3.287.845	3.277.200
Overige subsidies	32.000	30.000
Totaal subsidies	3.319.845	3.307.200

De subsidie van de Gemeente Leeuwarden 2022 is conform het aangevraagde en begrote bedrag voor 2022.

De subsidievoorwaarden van de structurele subsidies zijn openbaar en in te zien op de websites van de betreffende gemeenten.

	2022	Begroting 2022	2021
Opbrengsten bibliotheken	572.831	576.100	551.186

Onder de opbrengsten zijn de contributiebijdragen, te laat gelden en opbrengsten van schadevergoedingen van leden verantwoord.

De contributiebijdragen 2022 zijn 2% lager dan begroot. Door hoger dan begrote ontvangen te laat gelden en schadevergoedingen zijn de totale opbrengsten totaal 1% lager dan begroot.

Specifieke dienstverlening	311.880	306.050	246.099
-----------------------------------	----------------	----------------	----------------

Onder de specifieke dienstverlening zijn de opbrengsten dienstverlening aan bedrijven en scholen opgenomen, opbrengsten voor cursussen en workshops

Alsook opbrengsten van kopieën, detachering en verhuur van ruimten.

In 2022 is het totaal van de specifieke dienstverlening hoger dan begroot, mede door extra bijdragen voor dienstverlening scholen, hogere opbrengsten van kopieën van kopieën en verhuur van ruimten.

Diverse baten	18.334	7.650	26.690
----------------------	---------------	--------------	---------------

Onder de diverse baten zijn o.a. bijdragen verantwoord van de Koninklijke Bibliotheek voor een specifieke activiteit en de opbrengst van koffieautomaatopbrengsten.

Projectbaten	405.676	222.860	330.711
---------------------	----------------	----------------	----------------

(Voor verdere toelichting : zie toelichting onder projectkosten)

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

LASTEN	2022	Begroting 2022	2021
Personeelskosten	2.533.972	2.434.860	2.420.682

Het gemiddeld aantal werkzame werknemers, berekend op uurbasis, bedroeg:

	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Totaal formatie per week Midden-Fryslân in fte	42,46	41,30	40,46
Gemiddeld aantal extra uren per week in fte	6,22	0,28	3,86
Totaal	48,68	41,58	44,32

De totale formatie in 2022 was groter dan in de begroting 2022 is opgenomen, tevens zijn er in 2022 veel meeruren gemaakt.

Totaal zijn de salariskosten (salarissen, sociale lasten, pensioenen, ontvangen ziekengelden) 2022 6% hoger dan begroot en zijn er in 2022 € 76.458 meer kosten gemaakt voor uitzendkrachten (met name t.b.v. facilitair en servicebureau) welke onder de overige personeelskosten zijn verantwoord.

Doordat er in 2022 o.a. € 32.127 minder kosten zijn gemaakt voor studie en deskundigheidsbevordering en er in 2022 een bedrag van € 257.276 voor personeelskosten doorberekend (door meer projectsubsidie) is aan projecten waarvoor begroot was € 145.610, komen de personeelskosten totaal 4% hoger uit dan begroot voor 2022.

Bestuur en organisatie	144.504	113.600	134.912
-------------------------------	----------------	----------------	----------------

In 2022 is o.a. meer aandacht besteed alsook meer kosten gemaakt voor publiciteit en voorlichting dan vooraf begroot voor 2022 en zijn de accountantskosten hoger uitgevallen.

Huisvesting	695.540	668.130	718.721
--------------------	----------------	----------------	----------------

In 2022 zijn de huisvestingskosten lager begroot dan 2021 doordat een deel van de ruimte in Burgum per 1 april 2022 opgezegd.

De totale huisvestingskosten 2022 komen 4% hoger uit dan begroot met name door hoger uitvallende voorschotten en een hoge afrekening van energiekosten voor Tytsjerkadiel.

Tevens zijn er in 2022 extra kosten gemaakt voor beveiliging ten aanzien van en herstelkosten van een inbraak.

Afschrijvingen activa	106.992	109.800	107.649
------------------------------	----------------	----------------	----------------

Administratie	143.536	141.400	132.252
----------------------	----------------	----------------	----------------

Transport	13.345	9.300	9.379
------------------	---------------	--------------	--------------

De kosten van transport zijn hoger dan begroot door de aanschaf van een extra bus en tevens door schadeherstel aan één van de vervoermiddelen.

Automatisering	200.548	177.540	193.031
-----------------------	----------------	----------------	----------------

In 2022 is er een nieuw kassasysteem geïmplementeerd en in gebruik genomen waarvoor extra kosten zijn gemaakt voor licenties en implementatie. Tevens is meer gebruik gemaakt van een externe ICT systeem- en netwerkbeheerder.

LASTEN (vervolg)	2022	Begroting 2022	2021	
Collectie & media	343.473	-78.747	422.220	372.825
De kosten voor collectie en media bestaat uit de aanschaf van boeken, abonnementen t.b.v. uitleen, leenrechtvergoeding en andere				
De leenrechtvergoeding per jaar wordt gebaseerd op het aantal uitleningen in het voorgaande boekjaar. De uitleningen 2021 zijn lager dan uitgekomen dan begroot, waardoor de leenrechtvergoeding 2022 ook lager is.				
Tevens zijn er in 2022 fors minder aankopen gedaan voor boeken waardoor de totale kosten 2022 voor collectie en media 19% lager uitkomen dan begroot.				
Specifieke kosten	69.907		38.000	39.239
Onder de specifieke kosten zijn o.a. kosten verantwoord met betrekking tot specifieke activiteiten in de bibliotheek alsook kosten voor dienstverlening scholen en bedrijven, cursussen en workshops.				
In 2022 zijn de activiteiten met o.a. schrijversbezoeken uitgebreid en daarvoor zijn ook meer kosten dan begroot gemaakt.				
Tevens zijn veel kosten gemaakt voor de activiteit "over de schutting" die in 2022 heeft plaatsgevonden.				
Diverse kosten	1.548		11.530	5.586
Projectkosten	463.086		276.860	377.851

Voor de uitgevoerde projecten 2022 zijn in totaal € 463.086 projectkosten gemaakt waarvoor € 405.676 projectbaten beschikbaar was.

Project	Projectbaten	Projectkosten	Saldo projecten	
Nacht van de filosofie	9.250	17.766	8.516	405.676
Digitale inclusie	107.162	107.162	0	463.086
Teamontwikkeling	-	375	375	
dBos Leeuwarden 2021-2022	41.170	79.010	37.840	
dBos Leeuwarden 2022-2023	13.298	13.298	-	
dBos Tytsjerksteradiel	156.140	156.140	-	
Scoor een boek	1.153	3.612	2.459	
Leesoffensief	1.174	443	-731	
The Glass Room	-	8.858	8.858	
Proeftuin Digitaal Burgerschap (2021-2022)	51.805	47.622	-4.183	
dBos leeuwarden VMBO 2021-2022	23.054	23.235	181	
dBos leeuwarden VMBO 2022-2023	1.290	1.290	0	
Talentontwikkeling	-	4.095	4.095	
Abonnementenstructuren	180	180	-	
Totaal	405.676	463.086	57.411	

De verantwoorde projectbaten en subsidiebijdragen zijn baten met een incidenteel karakter.

Onder de projectbaten is een bedrag van € 219.319 verantwoord welke verkregen is van de Gemeenten Leeuwarden en Tytsjerksteradiel en tevens is onder de projectbaten dBos Leeuwarden een bedrag van € 20.633 verantwoord welke betrekking heeft op bijdragen van scholen aan dit project.

Eveneens zijn onder de projectbaten projectgebonden subsidies verantwoord voor een bedrag van € 160.141 afkomstig van de Koninklijke Bibliotheek en Stichting Pica.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Verantwoording WNT 2022

Entiteit: Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Functiegegevens	2022		2022		2021		2021	
	Waarnemend Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder		Waarnemend Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder	
Naam	H.P. Algra		J. van der Veen		H.P. Algra		J. van der Veen	
Aanvang en einde functievervulling	01-01 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12		01-11 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging								
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 87.495		€ 99.367		€ 13.816		€ 95.453	
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	€ 12.185		€ 13.496		€ 1.875		€ 12.515	
Subtotaal	€ 99.680		€ 112.863		€ 15.691		€ 107.968	
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging	€ 216.000		€ 216.000		€ 34.833		€ 209.000	
./- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 99.680		€ 112.863		€ 15.691		€ 107.968	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Functie	Bezoldiging
E.C. van der Goot	Raad van Toezicht - voorzitter	€ 750
S. van den Broek	Raad van Toezicht - vice voorzitter	€ 500
H.J. Idzerda	Raad van Toezicht - lid en lid auditcommissie financiën	€ 500
A. Schat-Zeckendorf	Raad van Toezicht - lid	€ 500
H.J. Melenberg	Raad van Toezicht - lid en lid auditcommissie financiën	€ 375

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die toelichting vereisen.

**overige
gegevens**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Bibliotheken Midden Fryslân

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Bibliotheken Midden Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bibliotheken Midden Fryslân per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2022.
2. De staat van baten en lasten over 2022.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bibliotheken Midden Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van RJ-640 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur van Stichting Bibliotheken Midden Fryslân is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.
- Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Eshuis

REGISTERACCOUNTANTS

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 20 maart 2023

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. S. Hofsteenge RA

